

HİBE SÖZLEŞMELERİ KAPSAMINDA PERSONEL İSTİHDAMINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

ŞUBAT- 2007

A) İŞ SÖZLEŞMELERİ :

Hibe yararlanıcıları, projelerinde öngördükleri faaliyetleri gerçekleştirmek için sözleşme bütçelerine uygun olarak gerçek kişileri istihdam edebilirler.

İstisnaları belirtilenler haricinde, projede görev alacak personelin 4857 sayılı İş Kanununun 8. ve 9. maddeleri gereğince düzenlenecek **belirli süreli iş sözleşmesi** kapsamında istihdamı gerekmektedir .

İş sözleşmesi, bir tarafın (işçi) bağımlı olarak iş görmeyi, diğer tarafın (işveren) da ücret ödemeyi üstlenmesinden oluşan bir sözleşmedir. Taraflar iş sözleşmesini, kanun hükümleri saklı kalmak koşulu ile ekteki örnekleri esas alarak yazılı biçimde iki nüsha halinde düzenleyebilirler. İki nüshadan birisi proje dosyasında muhafaza edilmek üzere proje faydalanıcısında, diğeri ise çalıştırılacak kişide kalmalıdır.

Belirli süreli iş sözleşmesi, 4857 sayılı İş Kanununda belirtilen genel hükümlere bağlı kalınarak iki ayrı türde düzenlenebilir :

a) Tam Süreli İş Sözleşmesi:

Genel olarak, tam süreli iş sözleşmesi haftalık 40 saat veya aylık 20 gün çalışmayı kapsar ve bu süre işyerinde haftanın çalışılan günlerine eşit olarak bölünerek uygulanır. Hizmet sözleşmesi ile çalışan personel, 4857 sayılı İş Kanunu ile tanımlanan yasal izinlerini ve diğer haklarını kullanabilirler. (Ek: 1)

b) Kısmi Süreli İş Sözleşmesi :

İşçinin normal haftalık çalışma süresinin, tam süreli iş sözleşmesiyle çalışan emsal işçiye¹ göre önemli ölçüde daha az belirlendiği sözleşmeler kısmî süreli iş sözleşmesidir.

Kısmî süreli çalışan işçinin ücret ve paraya ilişkin bölünebilir menfaatleri, tam süreli emsal işçiye göre çalıştığı süreye orantılı olarak ödenir. Dolayısıyla, kısmi süreli iş sözleşmesinin ekte gösterildiği biçimde ayrıntılı olarak düzenlenmesi gerekmektedir. (Ek: 2)

Hibe yararlanıcıları, ekteki tam ve kısmi süreli iş sözleşmesinde sıralanan tüm bilgileri ihtiva etmek kaydıyla, ihtiyaçlarına uygun olarak daha ayrıntılı bir iş sözleşmesi de düzenleyebilirler.

Proje kapsamında, hiçbir kurum, kuruluş veya şirketten **hizmet alımı** yoluyla personel istihdamı mümkün değildir. Proje kapsamında yalnız **gerçek kişiler** ile sözleşme yapılarak, bunların nam veya hesabına ödeme yapılması gerekir. Başka bir deyişle, proje kapsamında fatura karşılığı personel istihdamı mümkün değildir.

¹ Emsal işçi, işyerinde aynı veya benzeri işte tam süreli çalıştırılan işçidir. İşyerinde böyle bir işçi bulunmadığı takdirde, o işkolunda şartlara uygun işyerinde aynı veya benzer işi üstlenen tam süreli iş sözleşmesiyle çalıştırılan işçi esas alınır.

B) PROJE PERSONELİNİN NİTELİĞİ VE GÖREVLENDİRİLMELERİ:

a) Devlet Memurları ve Diğer Kamu Görevlileri :

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlara, bu Kanuna tabi olarak kadro karşılığı sözleşmeli olarak çalışan personele (4/b maddesi kapsamında olanlar) ve bunlar dışında kalan diğer kamu görevlilerine, aşağıda belirtilen istisnalar dışında, proje bütçesinden ücret ve benzeri adlar altında herhangi bir ayni veya nakdi ödeme yapılamaz. Bu kapsamdaki personele yalnız gerekçesi bütçede açıklanmış olması şartıyla harcırah veya seyahat gideri ödenebilir.

Bununla birlikte, 657 sayılı Kanun kapsamına giren kurum veya kuruluşlarda eğitim, öğretim veya araştırma vazifesiyle görevlendirilen personelin, bağlı buldukları kurumun **yazılı izni** dahilinde eğitim amacıyla ders ücreti karşılığında görevlendirilmesi mümkündür.

2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu kapsamına giren kurumlarda görevli öğretim üyeleri, öğretim görevlileri, okutmanlar ve öğretim yardımcıları, tabi oldukları kanun hükümlerine ve görevli buldukları yüksek öğretim kurumunun bu konudaki düzenlemelerine aykırı olmamak kaydıyla, eğitim görevi dışında diğer görevlerde de (koordinatörlük, araştırmacı, uzman vb.) çalışabileceklerdir.

Bu kapsamda istihdam edilecek personel ile “eğitim hizmeti sözleşmesi” yapılması gerekmektedir.

Bu sözleşmede; proje kapsamında verilecek eğitimin mahiyeti, bu eğitimin hangi gün ve saatlerde verileceği, saatlik ders ücreti, ücretin yatırılacağı banka hesap numarası, harcırah verilecek ise günlük harcırah miktarı ve yapılacak diğer tüm giderler ile ilgili bilgiler yer almalıdır. Ayrıca sözleşmeye Kurumun yazılı iznin de eklenmesi gerekmektedir.

Yukarıda açıklandığı şekilde projede çalışan personele, bağlı buldukları kurum tarafından ödenmekte olan aylıklar, bu kurumun “yararlanıcı” olduğu bir projede çalışmalarını halinde “eş-finansman” olarak kabul edilebilecektir. Personelin başka bir kurumun yararlanıcı olduğu bir projede görev alması durumunda ise asıl kurumundan almakta olduğu aylıklar bu projede “eş-finansman” olarak kabul edilmeyecektir.

b) Esnaf ve Sanatkarlar ile Diğer Bağımsız Çalışanlar ve Çiftçiler :

aa) Gelir Vergisi Kanununun (GVK) ;

1. 65. maddesinde tanımlanan ve her türlü serbest meslek faaliyetinde bulunan kişiler,
2. 37. maddesinde tanımlanan ve her türlü sınai ve ticari faaliyetten şahsi ticari kazanç elde eden gerçek kişiler,
3. 52. madde kapsamında tanımlanan zirai faaliyetler sonucunda zirai kazanç elde eden “çiftçiler”,

bb) Anonim şirketlerin kurucu ortakları ve/veya yönetim kurulu üyesi olan ortakları, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortakları, diğer şirket ve donatma iştiraklerinin ise tüm ortakları,

cc) Ticaret ve sanat erbabından GVK'nun 9. maddesinde belirlenen vergiden muaf esnaflar,

tam veya kısmi süreli iş sözleşmesi kapsamında projede istihdam edilebilirler. (Ek:1,2)

Serbest Meslek Erbabından Sağlanan Hizmetler :

Gelir Vergisi Kanunu'nun 65. maddesinde tanımlanan serbest meslek erbabı, usulüne uygun olarak düzenleyecekleri **serbest meslek makbuzu** ve ekinde sağlanan hizmete ilişkin ayrıntılı bir bilgi notu ibraz ederek projeye hizmet sunabilirler. Serbest meslek erbabına, sunduğu hizmetler karşılığında yapılacak ödemelerin banka hesaplarına transfer yoluyla gerçekleştirilmesi zorunludur.

c) Süregelen iş sözleşmesi karşılığında SSK'na tabi çalışan personel (Ücretliler) :

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanuna tabi, bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından istihdam edilen kişilerden;

- Süregelen tam süreli iş sözleşmesine tabi olarak çalışanlar,
 - tam süreli iş sözleşmesini feshederek, projedeki görev ile ilgili yeni bir tam süreli iş sözleşmesi yapabilirler veya,
 - tam süreli iş sözleşmesini kısmi süreli iş sözleşmesine dönüştürerek, aynı zamanda projede kısmi süreli iş sözleşmesi karşılığında çalışabilirler.
- Süregelen kısmi süreli iş sözleşmesine tabi olarak çalışıyorlarsa bu sözleşmeye ilaveten, proje kapsamında kısmi süreli bir iş sözleşmesi yapılarak projede görevlendirilebilirler.

d) Emekliler :

Kanunla kurulu sosyal güvenlik kurumlarından emekli aylığı alan proje personeli tam veya kısmi süreli iş sözleşmesi ile projede görev alabilirler.

- Emekli olarak, projede ücret karşılığı görev alan kişilerin emekli maaşlarının, aşağıda belirtilen biçimde kesintiye tabi tutulacağı göz önünde bulundurulmalıdır.
- Sosyal Sigortalar Kurumuna tabi olanlar ; 506 sayılı SSK Kanununun 63. maddesine göre yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı olarak bir işte çalışmaya başlayanlara, yaşlılık aylıkları, sosyal güvenlik destek primleri (SGDP) ödenmek koşuluyla verilmeye devam edilir. (SGDP, prime esas kazanç üzerinden %30 oranında tahakkuk ettirilir.)
- Emekli Sandığına tabi olanlar ; 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun Ek 11. maddesine göre, emeklilerin T.C. Emekli Sandığına tabi daire ve kurum ve ortakların ve bunların SSK.na tabi işyerlerinde emekliliğe tabi olmayan ücretli, geçici kadrolu veya yevmiyeli hizmetlerinde çalışmaya başlamaları halinde buralarda çalıştıkları sürece aylıkları kesilir.
- Bağ-Kura tabi olanlar ; 1479 sayılı Bağ-Kur Kanununun Ek 20. maddesine göre, diğer sosyal güvenlik kanunlarına göre yaşlılık ve malullük aylığı bağlananlardan, Bağ-Kur kapsamında çalışmaya başlayanlar, çalışmaya başladıkları ayı takip eden ay başından

itibaren, çalışmaların sona erdiği ay dahil, onikinci gelir basamağının %10'u oranında SDGP primi ödemek zorundadırlar.

e) Yabancı Uyruklular :

4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümlerine bağlı kalarak ve proje bütçesinde bu kişiler için tahsis edilen tutarları aşmamak kaydı ile projede yabancı uyruklu kişiler görevlendirilebilirler.

f) Herhangi bir iş sahibi olmayanlar :

Yukarıda belirtilenler dışında kalan veya bir işi bulunmayan kişiler proje personeli olarak tam veya kısmi süreli iş sözleşmesi ile projede istihdam edilebilirler.

C) PROJE PERSONELİNİN VERGİ VE SOSYAL GÜVENLİK MEVZUATI KARŞISINDAKİ DURUMU:

Projede görevli personel için **Ücret Bordrosu Ödemeler Dökümü** hazırlanacaktır. Bu dökümde; projenin adı ve numarası, SSK işyeri sicil numarası, vergi dairesi ve vergi numarası, bordro ayı, bordro yılı, çalışanların adı soyadı, SSK numaraları, çalıştığı gün sayısı, brüt maaş tutarı, günlük mesleki kazanç tutarı, tüm ödemeler toplamı, SSK işçi payı, işsizlik sigortası işçi payı, kümülatif vergi matrahı, gelir vergisi matrahı, indirim tabi tutar, gelir vergisi tutarı, damga vergisi tutarı, SSK işveren payı, işsizlik sigortası işveren payı, yasal kesintiler toplamı net ödenen ve imza bölümünün yer alması gerekmektedir.

Ücret Bordrosu Ödemeler dökümünün ekinde, SSK tahakkuk ve ödeme belgeleri ile birlikte ayrıntılı bir stopaj (tevkifat) tablosu ve ilgili döneme ait muhtasar beyannamenin yer alması gerekmektedir.

a) Vergilendirme :

aa) İş Sözleşmesine Tabi Çalışanlar : Projenin insan kaynakları bölümünde tam veya kısmi süreli iş sözleşmesine dayanak çalışan personelle ödenen; ücret, maaş, ödenek, tazminat, zam, avans, ek veya yan ödeme, prim, ikramiye veya başka adlar altında yapılan tüm ödemeler "ücret" olarak adlandırılacaktır.

Bu personele yapılan ödemeler üzerinden, Gelir Vergisi Kanunundaki usul ve esaslar dahilinde (2007 yılı için %15-%35 arasında değişen oranlarda) stopaj ve düzenlenen ödeme belgeleri üzerinde binde 6 oranında damga vergisi kesintisinin yapılması yasal bir zorunluluktur.

bb) Serbest Meslek Erbabı : Projede görev alan serbest meslek erbabına, sundukları hizmetlerinden dolayı düzenledikleri "serbest meslek makbuzu" karşılığında ödeme yapılacaktır. Bu kişilerin yaptıkları serbest meslek faaliyetinden dolayı kendilerine yapılan ödemeler üzerinden Gelir Vergisi Kanununda belirlenen usul ve esaslar dahilinde stopaj yapılması ve düzenlenen makbuzlar üzerinden binde 7,5 oranında damga vergisi kesintisinin yapılması gerekmektedir.

Serbest meslek sahipleri VUK'un 155. maddesinde yer alan şartlara uymaları durumunda (serbest meslek muaflığına tabi olanlar) gelir vergisinden muaf tutulacaklardır. Bu kişilerden temin edilecek hizmetler karşılığında, proje yetkilisi tarafından fatura, fatura

yerine geçen herhangi bir ödeme makbuzu veya gider pusulası düzenlenmesi ve ekinde sağlanan hizmete ilişkin ayrıntılı bir bilgi notunun hazırlanması gerekmektedir. Her iki belgenin karşılıklı olarak imza altına alınması ile ödeme yapılabilir.

cc) Vergiden Muaf Esnaf : Projede ticaret ve sanat erbabından GVK'nun 9. maddesinde belirlenen şekil ve suretle görevlendirilen personele yapılan ödemelerden (ticari kazançlarda esnaf muafılığına tabi olanlar), %10 oranında vergi tevkifatı yapılır.

dd) Verginin Ödenmesi : Stopaj kesitisi yapan proje yetkilisi, yapacağı kesintileri ertesi ayın 20. günü akşamına kadar ödeme veya tahakkukun yapıldığı yerin vergi dairesine muhtasar beyanname ile bildirmek zorundadır. Çalıştırdıkları hizmet erbabı sayısı 10 ve daha az olanlar GVK 94. maddesine göre yapacakları kesinti ile ilgili muhtasar beyannamelelerini her ay yerine Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarının 20. günü akşamına kadar verebilirler. Ayın 20'sine kadar beyan edilen vergiler aynı ayın 26. günü mesai saati bitimine kadar ödenecektir. (GVK; m. 119)

b) Sosyal Güvenlik Kesintileri :

aa) Ücretliler : Proje kapsamında 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi tam veya kısmi statüde sözleşmeli olarak ücretli çalışan personele ilişkin olarak aynı Kanunun;

1. 8. maddesi gereğince; işveren veya işveren vekilinin, hazırlanan işyeri bildirgesini en geç sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte, işyeri sicil numarası almak kaydı ile SSK'na vermesi veya iadeli taahhütlü göndermesi,
2. 9. maddesi gereğince; işveren veya işveren vekilinin çalıştıracığı kimseleri, işe başlatmadan önce örneği Kurumca hazırlanacak işe giriş bildireleriyle Kuruma doğrudan bildirmesi veya bu belgeleri iadeli-taahhütlü olarak göndermesi,
3. Ek 40. maddesi gereğince; sigortalı sayılanların çalışmaya başladıklarını işe başladıkları tarihten itibaren "sigortalı bildirim belgesi" ile 30 gün içerisinde SSK'na bildirmeleri,
4. İşveren veya işveren vekilinin, aylık prim ve hizmet belgelerini, verilmesi gereken sürenin sonundan başlayarak 15 gün içerisinde SSK'na doğrudan vermek veya iadeli taahhütlü olarak göndermesi,
5. Proje bitiminde ise, SSK tarafından düzenlenecek, bildirilen sigortalılara ait "borcu yoktur" belgelerinin temin edilmesi,

gerekmektedir.

bb) Vergi Mükellefleri : Kanunla ve kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulu sosyal güvenlik kurumları kapsamı dışında kalan ve herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi nam ve hesabına bağımsız çalışan ticari kazanç veya serbest meslek kazancı dolayısıyla gerçek veya basit usulde gelir vergisi mükellefi olanlar ile anonim şirketlerin kurucu ortakları ve/veya yönetim kurulu üyesi olan ortakları, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortakları, diğer şirket ve donatma iştiraklerinin ise tüm ortakları, 1479 sayılı Bağ-Kur Kanunu kapsamında değerlendirilmektedir.

Proje dönemi boyunca devam eden bir vergi kaydı veya yukarıda tanımlanan şirket ortaklığı ve/veya yönetim kurulu üyeliği devam eden proje personeli, ilgili vergi dairesinden alınacak vergi kayıt belgesini ve Bağ-Kur'dan alınacak hesap ektresini sunmaları halinde herhangi bir sosyal güvenlik kesintisine tabi tutulmayacaktır.

Yukarıda sayılan tüm belgelerin ekleri ile birlikte sıralı biçimde Nihai Raporda yer alması gerekmektedir.

D) HARCIRAH :

Proje bütçesinde gerekçesi öngörülme kaydı ile, projede görevli personele harcırar ödenebilir. Harcırar ödemeleri, her ne olursa olsun proje bütçesinde öngörülen ve AB dış yardım sözleşmeleri için belirlenen harcırar miktarından (€ 94) fazla olamaz.

Ayrıca Gelir Vergisi Kanununun 24. maddesi gereğince; 6245 sayılı Harcırar Kanununa tabi olsun olmasın her türlü sözleşmeli personele verilen gerçek yol giderlerin tamamı ile yemek giderleri karşılığı verilen gündelikler devletçe verilen gündeliklerin en yüksek haddini aşarsa, aradaki fark ücret olarak değerlendirilir ve vergiye tabi tutulur. (2007 yılı için en yüksek gündelik 33.00 YTL'dir.)²

² Bu konuda ayrıntılı açıklamalar için bkz. 138 seri nolu GVK Genel Tebliği (06.02.1983 tarih ve 17951 sayılı RG.)